

UVOĐENJE EURA

Hrvatska je putem Ugovora o pristupanju EU preuzela obvezu uvođenja eura nakon što budu ispunjeni propisani uvjeti, koji se odnose na stabilnost cijena, održivost javnih financija, stabilnost tečaja i konvergenciju dugoročnih kamatnih stopa. Ti kriteriji prate se 2 godine (srpanj 2020.-srpanj 2022.)

U srpnju **odluka EU** da li Hrvatska ulazi u eurozonu s **1.01.2023.g.**, ako da, utvrđuje **fiksni tečaj konverzije (FTK)**.

PRETPOSTAVKA UVOĐENJA EURA S 1.01.2023.

Od datuma odluke EU počinje **razdoblje prilagodbe** koje obuhvaća:

- Dobrovoljno dvojno iskazivanje cijena kn/EUR - od objave FTK do 4.09.2022.
- Obavezno dvojno iskazivanje cijena uz statističko praćenje i nadzor cijena - od 5.09.2022. do 31.12.2023.
- Pripreme i testiranje informacijskih sustava - od objave FTK do 4.09.2022. odnosno 31.12.2022.
- Predopskrba novčanicama eura - cca studeni-prosinac 2022.
- Kupnja kompleta kovanica eura - 1.12. – 31.12.2022.
- Dvojno plaćanje kn i EUR - 1.01. do 14.01.2023. (14 dana)
- Završetak dvojnog iskazivanja cijena - 31.12.2023.

Donesen je Zakon o uvođenju eura i Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom.

NAČELA

Načelo zaštite potrošača (ne smije biti oštećen zbog uvođenja eura, te mu se moraju pružiti informacije o preračunavanju).

Načelo zabrane neopravdanog povećanja cijena - zabranjeno je pri uvođenju eura povećati cijenu robe ili usluge prema potrošačima bez opravdanog razloga.

Načelo neprekidnosti pravnih instrumenata - uvođenje eura ne utječe na valjanost postojećih pravnih instrumenata / dokumenata u kojima se navodi kuna (ugovori o radu, ugovori s partnerima, ugovori o radu, zadužnice...). Nakon 1.01.2023. smatrati će se:

- Iznosi u pravnim dokumentima navedeni u kuni smatraju se iznosima u euru uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i pravilima za preračunavanje i zaokruživanje
- Iznosi u pravnim dokumentima u eurima koji se do datuma uvođenja eura preračunavaju u kunsku protuvrijednost, smatraju se iznosima u euru.

PRAVILA PRERAČUNAVANJA

Cijene i drugi novčani iznosi preračunavaju se uz primjenu **punoga brojčanog iznosa fiksnog tečaja konverzije korištenjem svih pet decimala te zaokruživanjem dobivenog iznosa u skladu s matematičkim pravilima zaokruživanja, pri čemu se dobiveni rezultat zaokružuje na dvije decimale, a na temelju treće decimale.**

Matematičko pravilo zaokruživanja:

- ako je treća decimala manja od pet, druga decimala ostaje nepromijenjena
- ako je treća decimala jednaka ili veća od pet, druga decimala povećava se za jedan

PRILAGODBA INFORMACIJSKIH SUSTAVA

Zahtijeva pravovremenu pripremu (rokovi, dostupnost informatičara, opseg intervencija....).

Prvi korak je utvrditi koji će sve informacijski sustavi biti zahvaćeni promjenom (primjerice izdavanje računa, rad blagajni, automati za prodaju, sustav za obračun plaća, aplikacije za kontrolu stanja zaliha, sustavi za obradu financijskih podataka, web trgovine, aplikacije za narudžbe i dr.).

Idući korak bit će utvrđivanje opsega potrebnih prilagodbi u svakom od tih informacijskih sustava.

Neophodne prilagodbe uključuju sigurnost da informacijski sustav može:

- podržati zahtjeve **dvojnog iskazivanja** cijena u propisanom razdoblju (i prije i nakon uvođenja eura),
- na datum uvođenja eura provesti **preračunavanje** (konverziju) svih iznosa i financijskih pozicija s kune na euro koristeći fiksni tečaj konverzije i pravila zaokruživanja,
- nakon datuma prelaska na euro podržati provođenje svih procesa i **obrada u euru** kao službenoj valuti,
- podržati zahtjeve dvojnog optjecaja gotovine (euri i kune) u prva dva tjedna,
- omogućiti **usporedno izvještavanje** (opcionalne prilagodbe) s istim razdobljem prošle godine (gdje je prošlogodišnje rezultate za potrebe izvještavanja potrebno preračunati u euro),
- zadržati mogućnost provođenja procesa i obrada u kunama za one procese koji se odnose na prethodnu godinu, a obavljaju u tekućoj godini (npr. izrada godišnjih financijskih izvještaja za prethodnu godinu u kunama).

DVOJNO ISKAZIVANJE CIJENA EURU I U KUNAMA

Period **obaveznog** dvojnog iskazivanja cijena prema potrošačima i **FTK od 5.09.2022. do 31.12.2023.**

Dobrovoljno od dana odluke EU i objave službenog fiksnog tečaja konverzije (FTK) **kako bi na dan 5.09. sve bilo dovršeno)**

Način i mjesto iskazivanja: na **jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način** u euru i kuni:

- u poslovnim prostorijama na prodajnom mjestu ili na robu ili na cjeniku
- na internetskoj stranici (kad se objavljuje cijena)
- u obavijestima koje se potrošaču daju prije ili tijekom sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu
- u ponudi na trajnom mediju
- tijekom provođenja oglašavanja u bilo kojem obliku, kojim se nudi prodaja robe ili usluge (izuzetak su oglasi na radiju i glasovne oglasne poruke)
- putem drugih oblika iskazivanja cijena.

Na vidljivom mjestu mora biti istaknut i fiksni tečaj konverzije (i kod oglašavanja, ponuda...). FTK ne mora biti uz svaku cijenu, ali mora biti vidljivo istaknut u prostoru, na reklamnom letku, na cjeniku, na web stranici i na svakom drugom mjestu gdje su istaknute dvojne cijene.

Izuzeci od dvojnog iskazivanja cijena – za prodaju:

- putem automata
- na štandovima i klupama na tržnicama na malo
- na štandovima i klupama izvan tržnica na malo
- na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara i ustanova
- putem kioska
- pokretnom prodajom
- u proizvodnim objektima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- u proizvodnim objektima pravnih ili fizičkih osoba koje posjeduju povlasticu za akvakulturu ili povlasticu za uzgoj riba i drugih morskih organizama
- prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i slično)
- u spremištima, trapilištima i slično koja prodaju poljoprivredni sadni materijal
- u prostorima kulturnih, sakralnih, obrazovno-pedagoških, sportskih, znanstvenih i drugih javnih ustanova te prostorima koji su proglašeni zaštićenim područjem prirode u skladu s posebnim propisima

Izuzeci od dvojnog iskazivanja cijena – za određena mjesta:

- totemi benzinskih postaja i agregati te električne punionice
- TV sučelja u svrhu prodaje usluga
- **zasloni blagajni i samoposlužni uređaji za prodaju** roba i usluga
- kuponi za popuste i kuponi u vrijednosti vraćene robe
- uređaji za samoočitavanje cijena u trgovini
- igre na sreću
- zabavne igre
- iznosi **cijena na vagama** i naljepnice s vaganom cijenom i
- **taksimetar**
- povratne naknade na ambalaži
- povratne naknade ambalaže koje su vidljive na automatiziranom uređaju za preuzimanje otpadne ambalaže
- cijene prethodno otisnute na knjigama i drugim periodičkim publikacijama
- vrijednosti i iznosi koji se naznačuju na pošiljkama i uputnicama
- vrijednosti otisnute na bilježu
- vrijednosti otisnute na poštanskoj marki
- vrijednosti iskazane za unaprijed plaćenu elektroničku komunikacijsku uslugu
- vrijednosti iskazane na karticama za javne telefonske govornice
- vrijednosti otisnute na ambalaži SIM kartice
- vrijednosti otisnute na poklon kartici
- vrijednosti otisnute na ulaznici
- vrijednosti otisnute na karti za uslugu javnog prijevoza i
- iznose u carinskim deklaracijama.

Za navedene iznimke cijene moraju do 31.12.2022. biti istaknute u kunama, a od 1.01.2023. u eurima.

NAPOMENA: Navedene iznimke ne odnose se na obvezu dvojnog iskazivanja ukupnog iznosa na računima.

Primjeri dvojnog iskazivanja cijena:

Na etiketi:	Na polici:	Cijena + cijena za jedinicu mjere		Akcije, popusti, sezon.sn.	
2,33 EUR (ili €)	Kemijska olovka plava	Mljevena kava 175g		Haljina	
17,59 kn	5,31 EUR 39,99 kn	2,33 EUR	17,59 kn	33,18 EUR	250,00 kn
		9,09 EUR/kg	68,52 kn/kg	~~39,82 EUR~~	~~300,00 kn~~

Na **računu** potrošaču - dvojno iskazati **samo ukupan iznos računa** uz prikaz **fiksnog tečaja konverzije**.

Na ispravi o isplati **plaće i drugih naknada** iz radnog odnosa - dvojno iskazati samo **ukupan iznos** isplaćen radniku.

OPSKRBA GOTOVINOM EURA

Posredna predopskrba je postupak u kojemu banke opskrbljuju poslovne subjekte gotovim novcem eura prije datuma uvođenja eura (5.09.-31.12.2022.) – prethodno zatražiti **ugovor** s bankom o predopskrbi.

Pojednostavljena posredna predopskrba je postupak u kojemu banke opskrbljuju **mikro** poslovne subjekte gotovim novcem eura (do 10.000 eura) prije datuma uvođenja eura – od 26.12.-31.12.2022., tj. 5 dana prije uvođenja eura – prethodno u banci treba potpisati **izjavu** o pojednostavljenoj posrednoj predopskrbi.

- mikro poslovni subjekt = manje od deset radnika i prihodi i/ili ukupna aktiva u prethodnoj godini manji od 15 milijuna kuna

Početni paket kovanica eura je paket kovanica eura koji sadrži točno određenu količinu različitih apoeni kovanica eura – kupuju se u banci u periodu 1.12. – 31.12.2022.

Osigurati uvjete sigurnosti čuvanja novca! Čuvati odvojeno od ostalog novca u bilo kojoj valuti.

Ne smije se koristiti kao sredstvo plaćanja prije datuma uvođenja eura!

Zamjena gotovine kuna za euro u bankama (poslovni subjekti, građani) – cijelu 2023. godinu - bez provizije ali max. 100 novčanica i 100 kovanica po transakciji. Nakon toga, samo u FINI.

DVOJNI OPTICAJ NOVCA 1.01. DO 14.01.2023.

- **može se plaćati i u kunama i u eurima**
- vraćanje **ostatka u eurima**
- Iznimno, kada primatelj plaćanja nije u objektivnoj mogućnosti ostatak iznosa vratiti u gotovom novcu eura može ostatak vratiti u gotovom novcu kune ili gotovom novcu kune i gotovom novcu eura (primjena fiksnog tečaja)
- primatelj plaćanja u trenutku plaćanja **dužan je prihvatiti do 50 kovanica kune** i odgovarajući broj novčanica kune u jednoj transakciji
- **Obuka djelatnika** da znaju obveze (izgled novčanica, pravila preračunavanja i zaokruživanja, informiranje potrošača, pravila naplate i vraćanja novca prvih 14 dana...)

POSLOVNE KNJIGE, FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I POREZI

Dobitaši, dohodaši

Financijska izvješća za 2022. u kunama, za 2023. u eurima a usporedni podaci iz 2022. se preračunavaju iz kune u euro uz primjenu FTK.

Prijava poreza i drugih javnih davanja za 2022. – u kunama

Obrazac JOPPD koji ima oznaku izvješća za 2022 podnosi se u kunama, a Obrazac JOPPD koji ima oznaku izvješća 2023. podnosi se u eurima.

Plaća za prosinac 2022. isplaćuje se u siječnju u eurima i JOPPD u eurima.

Knjigovodstvena stanja na 31.12.2022. preračunavaju se u euro uz primjenu FTK radi prijenosa u 2023.

Ispravak porezne prijave/obrasca podnosi se u valuti u kojoj je dostavljen izvorno.

Neprofitne, proračun

Proračuni, financijski planovi i drugi prateći dokumenti (neprofitne, proračun) koji se odnose na 2023. – donose se u eurima. Ako ti akti sadržavaju i usporedne podatke iz prethodne godine, oni se preračunavaju u eure uz primjenu FTK.

Izvještaji i izvješća (neprofitne, proračun) za 2022. sastavljaju se i objavljuju u kunama. Izvješća za 2023. sastavljaju se u eurima a ako ti akti sadržavaju i usporedne podatke iz prethodne godine, oni se preračunavaju u eure uz primjenu FTK.

ETIČKI KODEKS

dobrovoljno pristupanje kojim se poduzetnik javno deklarira da se pridržava svih pravila u postupku uvođenja eura i da taj proces neće zloupotrijebiti za povećanje cijena.